

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2017/1564 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 13. rujna 2017.

o određenim dopuštenim upotrebama određenih djela i drugih predmeta zaštite koji su zaštićeni autorskim pravom i srodnim pravima u korist osoba koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima i o izmjeni Direktive 2001/29/EZ o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Pravnim aktima Unije u području autorskog prava i srodnih prava osigurava se pravna sigurnost i visoka razina zaštite nositelja prava te oni predstavljaju usklađeni pravni okvir. Tim se okvirom doprinosi pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i potiču se inovacije, stvaranje, ulaganja i proizvodnja novog sadržaja, među ostalim i u digitalnom okruženju. Njegova je svrha također promicanje pristupa znanju i kulturi zaštitom djela i drugih predmeta zaštite te dopuštanjem iznimaka ili ograničenja koji su u javnom interesu. Pravedna ravnoteža u području prava i interesa između nositelja prava i korisnika trebala bi biti zaštićena.
- (2) Prava nositelja prava u području autorskog prava i srodnih prava usklađena su direktivama 96/9/EZ ⁽³⁾, 2001/29/EZ ⁽⁴⁾, 2006/115/EZ ⁽⁵⁾ i 2009/24/EZ ⁽⁶⁾ Europskog parlamenta i Vijeća. Tim je direktivama, zajedno s Direktivom 2012/28/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾, predviđen taksativan popis iznimaka od tih prava i ograničenja tih prava kojima se pod određenim uvjetima omogućuje upotreba sadržaja bez odobrenja nositelja prava s ciljem postizanja određenih ciljeva politike.
- (3) Osobe koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima i dalje se suočavaju s mnogim preprekama pri pristupu knjigama i drugom tiskanom materijalu zaštićenima autorskim pravom i srodnim pravima. S obzirom na prava osoba koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima, kako su priznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) i Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom („UNCRPD”), trebalo bi poduzeti mjere za povećanje raspoloživosti knjiga i drugog tiskanog materijala u dostupnom formatu i za poboljšanje njihova optjecaja na unutarnjem tržištu.

⁽¹⁾ SL C 125, 21.4.2017., str. 27.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 6. srpnja 2017. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 17. srpnja 2017.

⁽³⁾ Direktiva 96/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 1996. o pravnoj zaštiti baza podataka (SL L 77, 27.3.1996., str. 20.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL L 167, 22.6.2001., str. 10.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2006/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o pravu iznajmljivanja i pravu posudbe te o određenim autorskom pravu srodnim pravima u području intelektualnog vlasništva (SL L 376, 27.12.2006., str. 28.).

⁽⁶⁾ Direktiva 2009/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o pravnoj zaštiti računalnih programa (SL L 111, 5.5.2009., str. 16.).

⁽⁷⁾ Direktiva 2012/28/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o određenim dozvoljenim korištenjima djela siročadi (SL L 299, 27.10.2012., str. 5.).

- (4) Marakeški ugovor o olakšanju pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima („Marakeški ugovor“) potpisan je u ime Unije 30. travnja 2014. (1). Cilj mu je poboljšati raspoloživost i prekograničnu razmjenu određenih djela i drugih predmeta zaštite u dostupnim formatima za osobe koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima. U skladu s Marakeškim ugovorom ugovorne stranke obvezne su predvidjeti iznimke od ili ograničenja autorskog prava i srodnih prava za izradu i širenje primjeraka u dostupnim formatima određenih djela i drugih predmeta zaštite te za prekograničnu razmjenu tih primjeraka. Sklapanje Marakeškog ugovora od strane Unije zahtijeva prilagodbu prava Unije tako što će se za upotrebe, djela i korisnike obuhvaćene tim ugovorom utvrditi obvezna i usklađena iznimka.
- (5) Prema Mišljenju Suda Europske unije 3/15 (2) iznimke od ili ograničenja autorskog prava i srodnih prava za izradu i širenje primjeraka u dostupnim formatima određenih djela i drugih predmeta zaštite predviđeni Marakeškim ugovorom moraju se provesti u okviru područja usklađenog Direktivom 2001/29/EZ.
- (6) Ovom se Direktivom obveze koje Unija mora ispuniti na temelju Marakeškog ugovora provode na usklađen način kako bi se osiguralo da se odgovarajuće mjere dosljedno primjenjuju na cijelom unutarnjem tržištu. Stoga bi ovom Direktivom trebalo predvidjeti obveznu iznimku od prava koja su usklađena pravom Unije te koja su relevantna za upotrebe i djela obuhvaćena Marakeškim ugovorom. Ta prava osobito uključuju prava umnožavanja, priopćavanja javnosti, stavljanja na raspolaganje javnosti, distribucije i posudbe, kako je predviđeno direktivama 2001/29/EZ, 2006/115/EZ i 2009/24/EZ, te odgovarajuća prava predviđena Direktivom 96/9/EZ. S obzirom na to da područje primjene iznimaka ili ograničenja predviđenih Marakeškim ugovorom uključuje i djela u zvučnom formatu, primjerice zvučne knjige, obvezna iznimka predviđena ovom Direktivom trebala bi se primjenjivati i na srodna prava.
- (7) Ova se Direktiva odnosi na osobe koje su slijepi, osobe koje imaju oštećenje vida koje nije moguće popraviti tako da vidna funkcija bude u osnovi istovjetna onoj koju ima osoba koja nema takvo oštećenje, osobe koje imaju perceptivne smetnje ili poteškoće u čitanju, uključujući disleksiju ili bilo kakve druge poteškoće u učenju zbog kojih u biti ne mogu čitati tiskana djela u istoj mjeri kao osobe koje nemaju takve smetnje ili poteškoće te osobe koje zbog fizičkog hendikepa nisu u stanju držati knjigu ili rukovati njome ili fokusirati ili pomicati oči u mjeri u kojoj bi se u načelu omogućilo čitanje, u mjeri u kojoj zbog tih oštećenja ili smetnji ili poteškoća te osobe u biti ne mogu čitati tiskana djela u istoj mjeri kao osobe koje nemaju takva oštećenja ili smetnje ili poteškoće. Stoga se ovom Direktivom nastoji poboljšati raspoloživost knjiga, uključujući e-knjige, periodičnih publikacija, novina, časopisa i drugih djela u pisanom obliku, zabilježba koje uključuju notne zapise i drugog tiskanog materijala, među ostalim i u zvučnom formatu, bilo digitalnom ili analognom, na internetu ili izvan njega, u formatima u kojima su ta djela i drugi predmeti zaštite dostupni tim osobama u osnovi u istoj mjeri kao i osobama koje nemaju takva oštećenja ili smetnje ili poteškoće. Dostupni formati uključuju na primjer Braillovo pismo, uvećani font slova, prilagođene e-knjige, zvučne knjige i radijsko emitiranje.
- (8) Obveznom iznimkom predviđenom ovom Direktivom trebalo bi ograničiti pravo umnožavanja kako bi se dopustile sve radnje koje su potrebne za izmjenu ili pretvorbu ili prilagodbu djela ili drugog predmeta zaštite radi proizvodnje primjerka u dostupnom formatu kojim se korisnicima omogućuje da pristupe tom djelu ili drugom predmetu zaštite. To uključuje osiguravanje potrebnih sredstava za pristup informacijama u primjerku u dostupnom formatu. Također uključuje promjene koje bi mogle biti potrebne u slučaju kada je format nekog djela ili drugog predmeta zaštite već dostupan određenim korisnicima, ali drugima možda nije dostupan zbog različitih oštećenja ili smetnji ili poteškoća ili pak razlike u stupnju tih oštećenja ili smetnji ili poteškoća.
- (9) Dopuštene upotrebe utvrđene ovom Direktivom trebale bi uključivati izradu primjeraka u dostupnom formatu od strane korisnika ili ovlaštenih subjekata koji pružaju usluge prilagođene potrebama korisnika, bilo da su ti ovlašteni subjekti javne ili privatne organizacije, posebno knjižnica, obrazovnih ustanova i drugih neprofitnih organizacija, kojima je pružanje usluga osobama s poteškoćama u korištenju tiskanim materijalima jedna od primarnih djelatnosti, institucijskih obveza ili dio njihovih zadaća od javnog interesa. Upotrebe utvrđene u ovoj Direktivi trebale bi uključivati i izradu primjeraka u dostupnom formatu koje za isključivu upotrebu od strane korisnika izrađuje fizička osoba koja to čini u ime korisnika ili koja korisniku pomaže u izradi takvih primjeraka.

(1) Odluka Vijeća 2014/221/EU od 14. travnja 2014. o potpisivanju, u ime Europske unije, Marakeškog ugovora o olakšanju pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida, ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima (SL L 115, 17.4.2014., str. 1.).

(2) Mišljenje Suda od 14. veljače 2017., 3/15, ECLI:EU:C:2017:114, točka 112.

Primjerci u dostupnom formatu trebali bi se izrađivati samo kada je riječ o djelima i drugim predmetima zaštite kojima korisnici ili ovlašteni subjekti imaju zakonit pristup. Države članice trebale bi osigurati da nijedna ugovorna odredba kojom se na bilo koji način želi spriječiti ili ograničiti primjena iznimke nema pravni učinak.

- (10) Iznimkom predviđenom u ovoj Direktivi ovlaštenim bi se subjektima trebala dopustiti izrada te širenje, na internetu i izvan njega unutar Unije, primjeraka u dostupnom formatu djela ili drugih predmeta zaštite obuhvaćenih ovom Direktivom. Ovom se Direktivom ovlaštenim subjektima ne bi smjela nametati obveza izrade i širenja takvih primjeraka.
- (11) Trebalo bi omogućiti da primjerci u dostupnom formatu izrađeni u jednoj državi članici budu raspoloživi u svim državama članicama kako bi se osigurala njihova veća raspoloživost na cijelom unutarnjem tržištu. Time bi se smanjila potražnja za udvostručenjem posla pri proizvodnji primjeraka u dostupnom formatu jednog te istog djela ili drugog predmeta zaštite širom Unije, što bi dovelo do uštede i povećanja učinkovitosti. Stoga bi se ovom Direktivom trebalo osigurati da se primjerci u dostupnom formatu koje su izradili ovlašteni subjekti u jednoj državi članici mogu staviti u optjecaj među korisnicima i ovlaštenim subjektima širom Unije te da im oni mogu pristupiti. Kako bi se potaknula takva prekogranična razmjena i kako bi se olakšalo međusobno prepoznavanje i suradnja ovlaštenih subjekata, trebalo bi poticati dobrovoljno dijeljenje informacija o imenima i kontaktnim podacima ovlaštenih subjekata koji imaju poslovni nastan u Uniji, uključujući internetske stranice ako su dostupne. Stoga bi države članice trebale Komisiji proslijediti informacije koje su im dostavili ovlašteni subjekti. To ne bi trebalo značiti da su države članice obvezne provjeravati potpunost i točnost takvih informacija ili njihovu usklađenost s nacionalnim pravom kojim se prenosi ova Direktiva. Komisija bi takve informacije trebala staviti na raspolaganje na internetu putem središnjeg mjesta za pristup informacijama na razini Unije. Time bi se također pomoglo ovlaštenim subjektima, ali i korisnicima i nositeljima prava koji žele kontaktirati ovlaštene subjekte, pri dobivanju dodatnih informacija, u skladu s odredbama utvrđenima u ovoj Direktivi i Uredbi (EU) 2017/1563 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Gore navedeno središnje mjesto za pristup informacijama trebalo bi biti komplementarno mjestu za pristup informacijama koje će uspostaviti Međunarodni ured Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO), kako je predviđeno Marakeškim ugovorom, čime se nastoji olakšati međusobno prepoznavanje i suradnja ovlaštenih subjekata na međunarodnoj razini.
- (12) Kako bi se poboljšala raspoloživost primjeraka u dostupnom formatu i spriječilo neovlašteno širenje djela ili drugih predmeta zaštite, ovlašteni subjekti koji se bave distribucijom, priopćavanjem javnosti ili stavljanjem na raspolaganje javnosti primjeraka u dostupnom formatu trebali bi ispunjavati određene obveze.
- (13) Zahtjevi za ovlaštenje ili priznavanje koje države članice mogu primijeniti na ovlaštene subjekte, kao što su oni povezani s pružanjem općih usluga korisnicima, ne bi smjeli predstavljati prepreku subjektima koji su obuhvaćeni definicijom ovlaštenog subjekta iz ove Direktive pri provođenju upotreba dopuštenih na temelju ove Direktive.
- (14) S obzirom na posebnu prirodu iznimke predviđene ovom Direktivom, njezino posebno područje primjene i potrebu za pravnom sigurnošću njezinih korisnika, državama članicama ne bi trebalo dopustiti mogućnost uvođenja dodatnih zahtjeva za primjenu iznimke, primjerice prethodne provjere komercijalne raspoloživosti djela u dostupnom formatu, osim onih utvrđenih ovom Direktivom. Državama članicama trebalo bi tek dopustiti da predvide sustave naknada povezane s dopuštenim upotrebama djela ili drugih predmeta zaštite od strane ovlaštenih subjekata. Kako bi se izbjeglo opterećenje korisnika i spriječile prepreke prekograničnom širenju primjeraka u dostupnom formatu te nametanje pretjeranih zahtjeva ovlaštenim subjektima, važno je da mogućnost država članica da predvide takve sustave naknada bude ograničena. Slijedom toga se u okviru sustava naknada ne bi smjelo zahtijevati plaćanje od korisnika. Trebali bi se primjenjivati samo na upotrebe od strane ovlaštenih subjekata s poslovnim nastanom na državnom području države članice koja predviđa takav sustav i u okviru njih ne bi se smjelo zahtijevati plaćanje od ovlaštenih subjekata koji imaju poslovni nastan u drugim državama članicama ili u trećim zemljama koje su stranke Marakeškog ugovora. Države članice trebale bi osigurati da se u okviru takvih sustava naknade za prekograničnu razmjenu primjeraka u dostupnom formatu ne nameću zahtjevi koji su dodatno opterećujući u odnosu na situacije koje nisu prekogranične situacije, među

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2017/1563 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2017. o prekograničnoj razmjeni između Unije i trećih zemalja primjeraka u dostupnom formatu određenih djela i drugih predmeta zaštite koji su zaštićeni autorskim pravom i srodnim pravima u korist osoba koje su slijepe, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima (vidjeti stranicu 1. ovoga Službenog lista).

ostalim kada je riječ o obliku i mogućoj visini naknade. Pri utvrđivanju visine naknade trebalo bi voditi računa o neprofitnoj prirodi djelatnosti ovlaštenih subjekata, o ciljevima od javnog interesa iz ove Direktive, o interesima korisnika iznimke, o mogućoj šteti za nositelje prava i o potrebi za osiguravanjem prekograničnog širenja primjeraka u dostupnom formatu. U obzir bi trebalo uzeti i okolnosti svakog pojedinog slučaja koje su posljedica izrade određenog primjerka u dostupnom formatu. Kada je šteta za nositelja prava minimalna, ne bi trebala postojati obveza plaćanja naknade.

- (15) Ključno je da svaka obrada osobnih podataka na temelju ove Direktive bude u skladu s temeljnim pravima, uključujući pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života te pravo na zaštitu osobnih podataka u skladu s člancima 7. i 8. Povelje, te je od iznimne važnosti da svaka takva obrada bude i u skladu s direktivama 95/46/EZ ⁽¹⁾ i 2002/58/EZ ⁽²⁾ Europskog parlamenta i Vijeća kojima se uređuje obrada osobnih podataka, kako je mogu provoditi ovlašteni subjekti u okviru ove Direktive i pod nadzorom nadležnih tijela država članica, posebno nezavisnih javnih tijela koje imenuju države članice.
- (16) UNCRPD-om, čija je Unija stranka, osobama s invaliditetom jamči se pravo pristupa informacijama i obrazovanju te pravo na sudjelovanje u kulturnom, ekonomskom i društvenom životu na ravnopravnoj osnovi s drugima. Stranke UNCRPD-a obvezne su poduzeti sve odgovarajuće korake, u skladu s međunarodnim pravom, kako bi osigurale da propisi kojima se štite prava intelektualnog vlasništva ne budu neopravdana ili diskriminatorna prepreka za pristup osoba s invaliditetom kulturnim materijalima.
- (17) Na temelju Povelje zabranjuju se svi oblici diskriminacije, među ostalim na osnovi invaliditeta, te Unija priznaje i poštuje pravo osoba s invaliditetom na mjere čiji je cilj osiguravanje njihove neovisnosti, društvene i profesionalne uključenosti te njihovo sudjelovanje u životu zajednice.
- (18) Donošenjem ove Direktive Unija korisnicima želi osigurati pristup knjigama i drugom tiskanom materijalu u dostupnim formatima širom unutarnjeg tržišta. Stoga je ova Direktiva bitan prvi korak prema poboljšanju pristupa djelima za osobe s invaliditetom.
- (19) Komisija bi trebala ocjenjivati situaciju u pogledu raspoloživosti u dostupnim formatima onih djela i drugih predmeta zaštite koji nisu obuhvaćeni ovom Direktivom, kao i raspoloživosti djela i drugih predmeta zaštite u dostupnim formatima za osobe s drugim vrstama invaliditeta. Važno je da Komisija u tom pogledu iscrpno preispita situaciju. Prema potrebi bi se mogle razmotriti izmjene područja primjene ove Direktive, na temelju izvješća koje dostavi Komisija.
- (20) Države članice trebale bi i dalje moći predvidjeti iznimku ili ograničenje u korist osoba s invaliditetom u slučajevima koji nisu obuhvaćeni ovom Direktivom, osobito kada je riječ o onim djelima i drugim predmetima zaštite te vrstama invaliditeta koji nisu obuhvaćeni ovom Direktivom, u skladu s člankom 5. stavkom 3. točkom (b) Direktive 2001/29/EZ. Ovom Direktivom ne sprječavaju se države članice da predvide iznimke ili ograničenja u pogledu prava koja nisu usklađena u okviru Unije za autorsko pravo.
- (21) Ovom Direktivom poštuju se temeljna prava i postupa se u skladu s načelima priznatima osobito Poveljom i UNCRPD-om. Ovu bi Direktivu trebalo tumačiti i primjenjivati u skladu s tim pravima i načelima.
- (22) Marakeškim ugovorom uvode se određene obveze u pogledu razmjene primjeraka u dostupnom formatu između Unije i trećih zemalja koje su stranke tog ugovora. Mjere koje je Unija poduzela za ispunjenje tih obveza sadržane su u Uredbi (EU) 2017/1563 koju bi trebalo tumačiti u vezi s ovom Direktivom.

⁽¹⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.). Tu će direktivu staviti izvan snage i zamijeniti, s učinkom od 25. svibnja 2018., Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

- (23) S obzirom na to da cilj ove Direktive, to jest poboljšanje pristupa u Uniji djelima i drugim predmetima zaštite zaštićenima autorskim pravom i srodnim pravima za osobe koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njegova opsega i učinaka on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (24) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ⁽¹⁾, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Ovom Direktivom nastoji se dodatno uskladiti pravo Unije primjenjivo na autorsko pravo i srodna prava u okviru unutarnjeg tržišta, utvrđivanjem pravila za upotrebu određenih djela i drugih predmeta zaštite bez odobrenja nositelja prava u korist osoba koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „djelo ili drugi predmet zaštite” znači djelo u obliku knjige, periodične publikacije, novina, časopisa ili u drugom pisanom obliku, zabilježbe koja uključuje notne zapise te povezane ilustracije, u bilo kojem mediju, među ostalim u zvučnom formatu kao što su zvučne knjige i u digitalnom formatu, koje je zaštićeno autorskim pravom ili srodnim pravima i koje je objavljeno ili na drugi način zakonito učinjeno dostupnim javnosti;
2. „korisnik” znači, bez obzira na bilo koji drugi oblik invaliditeta, osoba koja:
 - (a) je slijepa;
 - (b) ima oštećenje vida koje nije moguće popraviti tako da joj vidna funkcija bude u osnovi istovjetna onoj koju ima osoba koja nema takvo oštećenje te koja zbog toga u biti ne može čitati tiskana djela u istoj mjeri kao osoba koja nema takvo oštećenje;
 - (c) ima perceptivne smetnje ili poteškoće u čitanju te zbog toga u biti ne može čitati tiskana djela u istoj mjeri kao osoba koja nema takve smetnje ili poteškoće; ili
 - (d) zbog fizičkog hendikepa nije u stanju držati knjigu ili rukovati njome ili fokusirati ili pomicati oči u mjeri u kojoj bi se u načelu omogućilo čitanje;
3. „primjerak u dostupnom formatu” znači primjerak djela ili drugog predmeta zaštite na drukčiji način ili u drukčijem formatu kojim se korisniku omogućuje pristup djelu ili drugom predmetu zaštite i kojim se među ostalim takvoj osobi omogućuje jednako lagan i slobodan pristup kao i osobi koja nema nijedno od oštećenja ili smetnji ili poteškoća iz točke 2.;
4. „ovlašteni subjekt” znači subjekt koji je država članica ovlastila ili priznala da na neprofitnoj osnovi korisnicima pruža usluge obrazovanja, osposobljavanja, adaptivnog čitanja ili pristupa informacijama. Uključuje i javnu ustanovu ili neprofitnu organizaciju koja iste usluge pruža korisnicima kao jednu od svojih primarnih djelatnosti, institucijskih obveza ili kao dio svojih zadaća od javnog interesa.

⁽¹⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

Članak 3.

Dopuštene upotrebe

1. Države članice predviđaju iznimku prema kojoj nije potrebno odobrenje nositelja bilo kojeg autorskog ili srodnog prava na djelu ili drugom predmetu zaštite na temelju članaka 5. i 7. Direktive 96/9/EZ, članaka 2., 3. i 4. Direktive 2001/29/EZ, članka 1. stavka 1., članka 8. stavaka 2. i 3. te članka 9. Direktive 2006/115/EZ i članka 4. Direktive 2009/24/EZ za bilo koju radnju potrebnu:
 - (a) da bi korisnik ili osoba koja djeluje u njegovo ime izradili primjerak u dostupnom formatu djela ili drugog predmeta zaštite kojemu korisnik ima zakonit pristup, za isključivu upotrebu od strane korisnika; i
 - (b) da bi ovlašteni subjekt izradio primjerak u dostupnom formatu djela ili drugog predmeta zaštite kojemu on ima zakonit pristup ili da bi primjerak u dostupnom formatu priopćio, stavio na raspolaganje, distribuirao ili posudio korisniku ili drugom ovlaštenom subjektu na neprofitnoj osnovi za isključivu upotrebu od strane korisnika.
2. Države članice, uzimajući u obzir izmjene potrebne kako bi se djelo ili drugi predmet zaštite učinio dostupnim u drukčijem formatu, osiguravaju da svaki primjerak u dostupnom formatu poštuje cjelovitost djela ili drugog predmeta zaštite.
3. Iznimka predviđena u stavku 1. primjenjuje se samo u određenim posebnim slučajevima koji se ne suprotstavljaju redovitom korištenju djela ili drugog predmeta zaštite i neopravdano ne štete zakonitim interesima nositelja prava.
4. Članak 6. stavak 4. prvi, treći i peti podstavak Direktive 2001/29/EZ primjenjuju se na iznimku predviđenu u stavku 1. ovog članka.
5. Države članice osiguravaju da se iznimka predviđena u stavku 1. ne može poništiti ugovorom.
6. Države članice mogu predvidjeti da upotrebe dopuštene na temelju ove Direktive, ako ih provode ovlašteni subjekti s poslovnim nastanom na njihovu državnom području, podliježu sustavima naknada unutar granica predviđenih ovom Direktivom.

Članak 4.

Primjerci u dostupnom formatu na unutarnjem tržištu

Države članice osiguravaju da ovlašteni subjekt s poslovnim nastanom na njihovu državnom području može izvršavati radnje iz članka 3. stavka 1. točke (b) za korisnika ili drugi ovlašteni subjekt s poslovnim nastanom u bilo kojoj državi članici. Države članice osiguravaju i da korisnik ili ovlašteni subjekt s poslovnim nastanom na njihovu državnom području može od ovlaštenog subjekta s poslovnim nastanom u bilo kojoj državi članici pribaviti primjerak u dostupnom formatu ili imati pristup takvom primjerku.

Članak 5.

Obveze ovlaštenih subjekata

1. Države članice osiguravaju da ovlašteni subjekt s poslovnim nastanom na njihovu državnom području koji izvršava radnje iz članka 4. utvrđuje vlastitu praksu i pridržava je se kako bi osigurao da:
 - (a) distribuirao, priopćuje i stavlja na raspolaganje primjerke u dostupnom formatu samo korisnicima ili drugim ovlaštenim subjektima;
 - (b) poduzima odgovarajuće korake kako bi odvratio od neovlaštenog umnožavanja, distribucije, priopćavanja javnosti i stavljanja na raspolaganje javnosti primjeraka u dostupnom formatu;
 - (c) posvećuje dužnu pažnju rukovanju djelima ili drugim predmetima zaštite te njihovim primjercima u dostupnom formatu, kao i vođenju evidencije o tome; i
 - (d) objavljuje i ažurira, prema potrebi na svojoj internetskoj stranici ili na druge načine na internetu ili izvan njega, informacije o tome kako ispunjuje svoje obveze utvrđene u točkama od (a) do (c).

Države članice osiguravaju da se pri utvrđivanju i pridržavanju prakse iz prvog podstavka u potpunosti poštuju pravila koja se primjenjuju na obradu osobnih podataka korisnika iz članka 7.

2. Države članice osiguravaju da ovlaštenu subjekt s poslovnim nastanom na njihovu državnom području koji izvršava radnje iz članka 4. korisnicima, drugim ovlaštenim subjektima ili nositeljima prava na zahtjev dostavlja sljedeće informacije na dostupan način:

- (a) popis djela ili drugih predmeta zaštite čije primjerke u dostupnom formatu posjeduju te raspoložive formate; i
- (b) imena i kontaktne podatke ovlaštenih subjekata s kojima razmjenjuje primjerke u dostupnom formatu u skladu s člankom 4.

Članak 6.

Transparentnost i razmjena informacija

1. Države članice potiču ovlaštene subjekte s poslovnim nastanom na njihovu državnom području koji izvršavaju radnje iz članka 4. ove Direktive te članka 3. i 4. Uredbe (EU) 2017/1563 da im na dobrovoljnoj osnovi dostave svoja imena i kontaktne podatke.

2. Države članice dostavljaju Komisiji informacije koje su primile u skladu sa stavkom 1. Komisija takve informacije stavlja na raspolaganje javnosti na internetu putem središnjeg mjesta za pristup informacijama te ih ažurira.

Članak 7.

Zaštita osobnih podataka

Obrada osobnih podataka u okviru ove Direktive provodi se u skladu s direktivama 95/46/EZ i 2002/58/EZ.

Članak 8.

Izmjena Direktive 2001/29/EZ

U članku 5. stavku 3. Direktive 2001/29/EZ točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) korištenje, za potrebe osoba s invaliditetom, koje je neposredno u vezi s invaliditetom i koje je nekomercijalne naravi, a u opsegu potrebnom za određeni invaliditet, ne dovodeći u pitanje obveze država članica na temelju Direktive (EU) 2017/1564 Europskog parlamenta i Vijeća (*);

(*) Direktiva (EU) 2017/1564 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2017. o određenim dopuštenim upotrebama određenih djela i drugih predmeta zaštite koji su zaštićeni autorskim pravom i srodnim pravima u korist osoba koje su slijepe, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima i o izmjeni Direktive 2001/29/EZ o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL L 242, 20.9.2017., str. 6).”

Članak 9.

Izvješće

Komisija do 11. listopada 2020. podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru o raspoloživosti, u dostupnim formatima, djela i drugih predmeta zaštite koji nisu djela i drugi predmeti zaštite definirani u članku 2. točki 1. za korisnike te o raspoloživosti djela i drugih predmeta zaštite za osobe s drugim vrstama invaliditeta koje nisu navedene u članku 2. točki 2., na unutarnjem tržištu. U tom izvješću u obzir se uzima razvoj relevantne tehnologije te on sadržava ocjenu primjerenosti proširenja područja primjene ove Direktive kako bi se poboljšao pristup drugim vrstama djela i drugih predmeta zaštite te kako bi se poboljšao pristup za osobe s drugim vrstama invaliditeta koje nisu obuhvaćene ovom Direktivom.

Članak 10.**Preispitivanje**

1. Komisija do 11. listopada 2023. provodi evaluaciju ove Direktive i predstavlja glavne nalaze u izvješću Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru kojemu se prema potrebi prilažu prijedlozi izmjene ove Direktive. Takva evaluacija uključuje procjenu utjecaja sustava naknada koje predviđaju države članice u skladu s člankom 3. stavkom 6. na raspoloživost primjeraka u dostupnom formatu za korisnike i na njihovu prekograničnu razmjenu. Komisija u svojem izvješću uzima u obzir stajališta relevantnih aktera civilnog društva i nevladinih organizacija, uključujući organizacije koje predstavljaju osobe s invaliditetom i organizacije koje predstavljaju starije osobe.
2. Države članice dostavljaju Komisiji informacije potrebne za izradu izvješća iz stavka 1. ovog članka te za izradu izvješća iz članka 9.
3. Država članica koja zbog valjanih razloga smatra da je provedba ove Direktive imala znatan negativan utjecaj na komercijalnu raspoloživost djela ili drugih predmeta zaštite u dostupnim formatima za korisnike može, uz podnošenje svih relevantnih dokaza, o tome izvijestiti Komisiju. Komisija te dokaze uzima u obzir pri sastavljanju izvješća iz stavka 1.

Članak 11.**Prenošenje**

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 11. listopada 2018. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 12.**Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 13.**Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 13. rujna 2017.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
M. MAASIKAS